

โรคไตอักเสบในเด็ก

อรอัชฌา ศิริมงคลชัยกุล

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ไตอักเสบเกิดจากอะไร ?

โรคไตอักเสบในเด็ก ส่วนใหญ่เกิดภายหลังการติดเชื้อคออักเสบหรือผิวน้ำ ประมาณ 1-4 สัปดาห์ จากเชื้อแบคทีเรีย โดยเฉพาะสเตรปโตคอคคัส นอกจากนี้อาจเกิดจากเอสแอลอี โรคฮีนอคเชอร์ไลน์ (Henoch Schönlein Purpura)

รู้ได้อย่างไรว่าเป็นไตอักเสบ ?

อาการสำคัญ คือ บวม โดยบวมบริเวณหนังตา ขาทั้งสองข้าง หรือสังเกตว่าน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ใส่เสื้อผ้าคับขึ้น หายใจหอบเหนื่อยจากภาวะน้ำเกิน นอกจากนี้พบปัสสาวะมีสีแดง สีน้ำตาลเนื้อหรือสีชา และตรวจพบความดันเลือดสูง โดยเด็กอาจบ่นปวดศีรษะ ตาพร่ามัวหรือชัก

หากสาเหตุเกิดจากเอสแอลอีเด็กมักมีอาการของระบบต่างๆ ในร่างกายร่วมด้วย เช่น ผื่นแพ้แสง โดยเฉพาะบริเวณใบหน้าหรือรอบรูม่านตา ปวดข้อหรือข้อบวม ผอมว่อง มีแผลในปาก ซีด ถ้าสาเหตุเกิดจากโรคฮีนอคเชอร์ไลน์ ซึ่งมีการอักเสบของหลอดเลือดจะมีอาการมีผื่นนูนแดงขึ้นบริเวณก้น ขาทั้ง 2 ข้าง ปวดข้อหรือข้อบวม ปวดท้อง คลื่นไส้อาเจียน ถ่ายเหลว ถ่ายอุจจาระมีเลือดปนหรือถ่ายดำ

ไตอักเสบวินิจฉัยอย่างไร ?

การวินิจฉัยไตอักเสบอาศัยอาการบวม ความดันเลือดสูง ตรวจพบเม็ดเลือดแดงในปัสสาวะ สำหรับการหาสาเหตุของการเกิดไตอักเสบ แพทย์จะประเมินจากอาการที่ตรวจพบของระบบต่างๆ ในร่างกาย ร่วมกับการตรวจเลือด เช่น การตรวจเลือดหาหลักฐานของการติดเชื้อแบคทีเรียสเตรปโตคอคคัส การตรวจเลือดหาภูมิคุ้มกันต่อร่างกายตนเอง ในเด็กบางรายอาจจำเป็นต้องเจาะชิ้นเนื้อไตเพื่อวินิจฉัยโรค

อันตรายจากไตอักเสบ ?

หากไตอักเสบรุนแรงจะเกิดภาวะไตเสียหายเฉียบพลันได้ ทำให้เด็กมีปัสสาวะออกน้อยลงหรือไม่มีปัสสาวะเลย ความดันเลือดสูงหรือภาวะน้ำเกินที่รุนแรงขึ้น ตรวจพบเกลือแร่ในเลือดผิดปกติ ได้แก่ โซเดียมในเลือดต่ำ โพแทสเซียมในเลือดสูง เลือดเป็นกรด

ไตอักเสบรักษาอย่างไร?

การรักษาประคับประคองอาการ ที่สำคัญ คือ บวม ภาวะน้ำเกิน ความดันเลือดสูง แพทย์จำเป็นต้องจำกัดการดื่มน้ำ จำกัดเกลือโซเดียม (อาหารรสเค็ม) เช่น เกลือ ซีอิ๊ว น้ำปลา บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ขนมขบเคี้ยว อาหารแปรรูป (ไส้กรอก กุนเชียง) เป็นต้น อีกทั้งให้ยาขับปัสสาวะชนิดฉีดเข้าหลอดเลือดดำหรือรับประทาน ให้ออนพักและงดการออกกำลังกายในช่วงที่ความดันเลือดสูง

การรักษาจำเพาะ ขึ้นกับสาเหตุของโรค หากเกิดภายหลังการติดเชื้อจำเป็นต้องให้ยาปฏิชีวนะเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อให้ผู้อื่น หากเกิดจากเอสแอลอีหรือโรคฮีนอคเชอร์ไลน์ พิจารณาให้การรักษาด้วยสเตียรอยด์หรือยากดภูมิชนิดอื่น ขึ้นกับความรุนแรงของโรค

ไตอักเสบรักษาได้หรือไม่ ?

หากเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียสเตรปโตคอคคัสอาการบวม ความดันเลือดสูงจะหายได้ภายใน 1 – 2 สัปดาห์ การตรวจพบเม็ดเลือดแดงในปัสสาวะจะหายได้ภายใน 1 – 2 ปี

หากเกิดจากเอสแอลอี เป็นโรคเรื้อรัง ผู้ป่วยต้องได้รับการรักษาด้วยยาสเตียรอยด์หรือยากดภูมิชนิดอื่น โดยต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่องเพื่อควบคุมโรค หลีกเลี่ยงแสงแดดจัด หลีกเลี่ยงการเจ็บป่วยติดเชื้อ เพื่อลดการกำเริบของโรค